

НЕГОДЧЕНКО В. О.,

доктор юридичних наук, професор,
проректор
(Вищий навчальний приватний
заклад «Дніпровський гуманітарний
університет»)

ЛЕГЕЗА Є. О.,

доктор юридичних наук, професор,
старший науковий співробітник науково-
дослідної лабораторії з актуальних
проблем юриспруденції та психології
(Науково-дослідний інститут
Вищого навчального приватного
закладу «Дніпровський гуманітарний
університет»)

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.5.2.15>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЖИТЛОВИХ СЕРТИФІКАТІВ НА ЗРУЙНОВАНЕ МАЙНО: ІСНУЮЧІ ПРОГАЛИНИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Ця стаття присвячена дослідженню актуальних проблем правового регулювання житлових сертифікатів на зруйноване майно, зокрема виявленню основних прогалин в існуючій законодавчій базі, що стримують ефективне застосування цієї форми державної підтримки громадян у забезпеченні житлом. Житлові сертифікати є одним із важливих інструментів соціального захисту, які мають за мету полегшити доступ до житла для людей, які втратили своє житло внаслідок збройної агресії РФ, для малозабезпечених категорій населення, зокрема для внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, багатодітних сімей, тощо. Однак, на сьогоднішній день, система правового регулювання житлових сертифікатів стикається з низкою серйозних проблем, що значною мірою обмежують їх ефективність.

Автор статті детально аналізує чинні нормативно-правові акти, що регулюють механізм надання житлових сертифікатів, і виявляють прогалини, які призводять до правової невизначеності. Однією з головних проблем є відсутність чіткої правової дефініції житлового сертифіката, що ускладнює його правову природу та функціонування в системі державної підтримки. Крім того, досліджується недостатня інтеграція житлових сертифікатів у загальну систему соціальних гарантій, що обмежує їх ефективне використання, а також ускладнює процес їх отримання для громадян, які мають на них право.

Для вирішення виявлених проблем автори пропонують низку шляхів удосконалення правового регулювання житлових сертифікатів в Україні. Зокрема, наголошується на необхідності внесення змін до чинного законодавства, що дозволить чітко визначити правовий статус житлових сертифікатів, встановити єдині правила їх надання та використання. Пропонується розробка законодавчих ініціатив, які забезпечать більш прозорі та доступні механізми отримання житлових сертифікатів для всіх громадян, що мають на це право, та інтеграцію цих сертифікатів у більш широку систему соціальних пільг.

Загалом, стаття є важливим внеском у розробку пропозицій щодо удосконалення механізмів соціального захисту громадян через покращення правового регулювання житлових сертифікатів. Внесення змін у цю сферу допоможе зробити процес більш ефективним і доступним.

Ключові слова: житловий сертифікат, доступ до житла, збройна агресія, знищене майно, процедура надання, координація органів влади, правова невизначеність, механізм надання, забезпечення житлом, правова доступність, реформа житлової політики, державні програми.

Nehodchenko V. O., Leheza Ye. O. Legal regulation of housing certificates for destroyed property: existing gaps and ways for improvement

This article is devoted to the study of current problems of legal regulation of housing certificates for destroyed property, in particular, identifying the main gaps in the existing legislative framework that hinder the effective application of this form of state support for citizens in providing housing. Housing certificates are one of the important instruments of social protection, which are aimed at facilitating access to housing for people who lost their homes as a result of the armed aggression of the Russian Federation, for low-income categories of the population, in particular for internally displaced persons, veterans, large families, etc. However, today, the system of legal regulation of housing certificates faces a number of serious problems that significantly limit their effectiveness.

The author of the article analyzes in detail the current regulatory legal acts regulating the mechanism for providing housing certificates and identifies gaps that lead to legal uncertainty. One of the main problems is the lack of a clear legal definition of a housing certificate, which complicates its legal nature and functioning in the system of state support. In addition, the insufficient integration of housing certificates into the general system of social guarantees is investigated, which limits their effective use, and also complicates the process of obtaining them for citizens who are entitled to them.

To address the identified problems, the authors propose a number of ways to improve the legal regulation of housing certificates in Ukraine. In particular, the need to amend the current legislation is emphasized, which will allow to clearly define the legal status of housing certificates, establish uniform rules for their provision and use. The development of legislative initiatives is proposed, which will ensure more transparent and accessible mechanisms for obtaining housing certificates for all citizens who have the right to it, and the integration of these certificates into a broader system of social benefits.

In general, the article is an important contribution to the development of proposals for improving the mechanisms of social protection of citizens through improving the legal regulation of housing certificates. Making changes in this area will help make the process more effective and accessible.

Key words: housing certificate, access to housing, armed aggression, destroyed property, provision procedure, coordination of authorities, legal uncertainty, provision mechanism, housing provision, legal accessibility, housing policy reform, state programs.

Вступ. Повномасштабна збройна агресія проти України призвела до масового руйнування житлового фонду, що поставило перед державою завдання відновлення житлових прав громадян та створення дієвого механізму компенсації за втрачене майно. Одним із таких механізмів стали житлові сертифікати, запроваджені з метою забезпечення громадян можливістю придбати нове житло замість зруйнованого. Водночас, попри важливість цього

інструменту, його правове регулювання перебуває на етапі становлення та характеризується рядом прогалин і недоліків, що ускладнюють реалізацію права на відшкодування.

Проблемними залишаються питання чіткого визначення правового статусу житлового сертифіката, порядку його отримання та використання, узгодженості між різними нормативними актами, а також гарантій захисту прав осіб, які його отримують. Крім того, практика застосування цієї новели законодавства виявляє ризики бюрократизації процедур, неоднакового підходу до постраждалих та відсутності достатніх фінансових ресурсів для забезпечення потреб усіх громадян.

У цьому контексті особливої актуальності набуває наукове дослідження правової природи житлових сертифікатів, аналіз існуючих прогалин у їхньому правовому регулюванні та пошук шляхів вдосконалення відповідної нормативно-правової бази. Це дозволить забезпечити ефективність механізму відновлення житлових прав постраждалих осіб та сприятиме підвищенню довіри громадян до державної політики у сфері післявоєнної відбудови.

В умовах війни та масових руйнувань житлових об'єктів в Україні виникає потреба в ефективному правовому регулюванні використання житлових сертифікатів для компенсації збитків від зруйнованого майна. Наявні прогалини в законодавстві, відсутність чіткої процедури надання та використання таких сертифікатів ускладнюють доступ громадян до належної компенсації. Проблеми правової невизначеності, неузгодженості між різними державними органами та недостатня правова підтримка громадян, що постраждали, потребують термінового вирішення. Важливим є вдосконалення нормативно-правових актів для забезпечення прозорості, справедливості та ефективності процесу відшкодування збитків для осіб, чиє житло було зруйноване.

Постановка завдання. Метою статті – аналіз проблем правового регулювання житлових сертифікатів для компенсації збитків від зруйнованого майна в Україні, виявлення існуючих прогалин у законодавстві та розробка пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правової бази для забезпечення ефективності, прозорості та доступності процесу відшкодування збитків постраждалим громадянам.

Результати дослідження. Правове регулювання житлових сертифікатів на зруйноване майно в Україні є багатограним і охоплює кілька аспектів законодавства, яке зобов'язує органи державної влади здійснювати заходи щодо компенсації збитків для громадян, чиє житло було зруйноване або пошкоджене внаслідок збройного конфлікту, природних катастроф чи інших надзвичайних ситуацій. Однак, у зв'язку з різноманітністю проблем, з якими стикаються потерпілі, існуюча правова база має суттєві прогалини та потребує системного перегляду.

У законодавчій системі передбачено декілька важливих нормативно-правових актів, які покликані врегулювати питання надання житлових сертифікатів [1]. Серед них основними є:

– Постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2023 р. № 600 «Про затвердження Порядку надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна», що містить основні положення щодо процедури отримання, визначення формату і умов надання сертифікатів;

– Закон України 2923-ІХ, прийнятим від 23.02.23 «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України».

Існуючі правові норми, що регулюють житлові сертифікати, є досить загальними і часто не надають чітких механізмів для реального вирішення проблем постраждалих осіб. Ось деякі з основних проблем:

Критерії для отримання житлових сертифікатів поширюються не на всіх постраждалих. Дія сертифікату не поширюється на пошкоджене майно яке знаходиться на

території ведення бойових дій та на окуповані території. Це відбувається через те, що комісія не в змозі оцінити стан майна. Міністерство юстиції України визначило території на які не поширюється даний вид компенсації як – території на яких ведеться бойові дії.

Відсутність єдиного реєстру осіб, що потребують компенсації. У зв'язку з відсутністю єдиного централізованого реєстру постраждалих громадян, що забезпечує оперативний доступ до даних про потерпілих, створення житлових сертифікатів часто займає багато часу. Це ускладнює процес компенсації, а також може призводити до дублювання або пропуску даних. На даний момент в режимі тестування знаходиться Міжнародний реєстр збитків.

Недостатня чіткість критеріїв оцінки збитків. Однією з найбільших проблем є відсутність стандартизованих і чітких методик оцінки вартості зруйнованого майна. Це означає, що різні органи оцінки можуть застосовувати різні підходи, що призводить до неузгодженості в процесі компенсації. Деякі сертифікати можуть бути надані без належної оцінки вартості майна, а інші – на основі суб'єктивних оцінок.

Низька швидкість процесу компенсації. Тривалі бюрократичні процедури та відсутність єдиного реєстру осіб, які потребують компенсації, часто затягують процес відшкодування збитків. Також не рідкими є ситуації коли людина отримала житловий сертифікат, а кошти дуже довгий час не бронюються на рахунок, що гальмує процес використання наданої компенсації.

Недостатня інформованість населення в процедурі реалізації житла з використанням житлового сертифіката. Продавці вбачають ризики у тому, що гроші з продажу поступають на їх рахунок впродовж 5 днів з моменту посвідчення договору та його реєстрації. Також те, що валютою договору є гривня, і ризик через це полягає у декількох моментах: ринок нерухомості України прив'язаний до долару та обмеження у знятті готівки з рахунку [6].

Для ефективного вирішення проблем правового регулювання житлових сертифікатів та забезпечення більш справедливої і оперативної процедури компенсації за зруйноване майно необхідно внести ряд змін і удосконалень у існуючу нормативно-правову базу. Запропоновані зміни мають охоплювати як законодавчі ініціативи, так і вдосконалення організаційних процесів, що стосуються видачі сертифікатів, їхнього обміну на нове житло або грошову компенсацію, а також механізмів контролю та оцінки збитків.

Один з основних елементів, що потребує вдосконалення, – це розробка чітких критеріїв та методик для оцінки збитків, які понесли громадяни внаслідок зруйнування їхнього майна. В Україні на сьогодні немає єдиного стандарту для оцінки вартості зруйнованого житла, що значно ускладнює процес компенсації. Для вирішення цієї проблеми можна запропонувати кілька кроків:

Запровадження єдиного стандарту оцінки майна. Необхідно розробити єдину методику оцінки вартості зруйнованого майна, що враховує його ринкову вартість до руйнування, технічний стан, вік, локацію та інші характеристики. Це дозволить забезпечити прозорість процесу і зменшити можливість суб'єктивізму при визначенні розміру компенсації.

Визначення фахових стандартів для оцінювачів. Оцінка збитків має здійснюватися кваліфікованими оцінювачами, які повинні мати відповідні сертифікати та дотримуватись єдиних стандартів. Для цього можна запровадити окрему систему ліцензування оцінювачів, саме зруйнованого чи пошкодженого майна, яка дасть змогу забезпечити їхню компетентність і неупередженість.

Використання технологій для автоматизації оцінки. Запровадження сучасних інформаційних технологій, таких як геоінформаційні системи (ГІС), дозволить автоматизувати процес оцінки збитків. Це дозволить значно зменшити людський фактор, прискорити процес та підвищити точність оцінки вартості пошкодженого майна, що також забезпечить прозорість.

Ще один з основних недоліків існуючої системи компенсації – це її надмірна бюрократичність та затягування термінів. Встановлення більш оперативних процедур надання

житлових сертифікатів допоможе значно підвищити ефективність цієї системи. Для цього необхідно:

Створення єдиного реєстру постраждалих осіб. Наявність єдиного електронного реєстру осіб, які постраждали внаслідок збройного конфлікту чи стихійного лиха, дозволить оперативно зібрати всю необхідну інформацію для надання компенсацій. Це дасть можливість уникнути повторного збору документів, скоротити час на перевірку прав на отримання сертифікатів та мінімізувати помилки в реєстрації.

Створення спеціалізованих центрів для обробки заявок. Для ефективного вирішення питань постраждалих осіб можна створити спеціалізовані державні центри, які б займалися обробкою заявок на компенсацію, реєстрацією постраждалих та безпосередньо видачею сертифікатів. Це дозволить централізувати процес і забезпечити більш ефективну взаємодію між усіма державними органами [2].

На даний момент цей пункт вже набуває змін: для подачі заявки в електронній формі необхідно скористуватися Порталом Дія, що є зручним способом, а для подачі заявок в паперовій формі необхідно звернутися до органу соціального захисту населення, центру надання адміністративних послуг чи нотаріуса.

Також однією з основних проблем є недостатнє фінансування компенсаційних програм. Для вирішення цієї проблеми доцільно створити спеціальний компенсаційний фонд, з якого будуть здійснюватися виплати постраждалим. Ось кілька ключових напрямків:

Національний фонд компенсацій. Створення державного фонду, що фінансуватиме компенсації за зруйноване житло, дозволить централізувати фінансові потоки та забезпечити стабільність у виплатах. Цей фонд можна фінансувати через державний бюджет або міжнародні донорські кошти.

Механізм фінансування через державні облигації. Окрім бюджетного фінансування, можна розглянути можливість випуску державних облигацій для залучення додаткових коштів на компенсаційні програми. Це дозволить розширити фінансові можливості для компенсації всіх постраждалих осіб.

Важливою складовою вдосконалення є також інтеграція місцевих органів влади в процес компенсації [7]. Місцеві органи мають бути безпосередньо залучені до процесу реєстрації постраждалих, організації оцінки збитків і видачі сертифікатів. Це дозволить скоротити час на вирішення справ і підвищить ефективність державної політики.

Розподіл повноважень між центральними та місцевими органами влади. Необхідно чітко визначити повноваження місцевих органів у процесі компенсації, а також розробити процедури координації між місцевими та центральними органами для швидкого вирішення спорів та затримок.

Підвищення відповідальності місцевої влади. Місцеві органи влади повинні мати чіткі інструменти для моніторингу та контролю за використанням житлових сертифікатів, а також за їх відповідністю потребам громадян.

Ще одним важливим кроком є підвищення рівня правової обізнаності громадян про їхні права і можливості отримання компенсацій. Інформаційні кампанії та доступ до консультацій щодо процесу отримання житлових сертифікатів дозволять громадянам швидше і правильніше орієнтуватися в питаннях відшкодування збитків [8].

Інформаційні кампанії. Проведення регулярних інформаційних кампаній через ЗМІ, онлайн-платформи та соціальні мережі (статті на сайтах, офіційних сторінках на таких платформах як Instagram, Facebook, Youtube, тощо) допоможе залучити більше людей до процесу компенсації та забезпечить їх правову обізнаність. Це допоможе людям не боятися реалізовувати своє майно через житловий сертифікат.

Юридична підтримка. Організація консультацій для постраждалих, зокрема через волонтерські організації чи державні служби, забезпечить людям можливість отримати кваліфіковану допомогу в оформленні документів і вирішенні спорів. Зможуть офлайн відповісти на всі питання, які можуть турбувати громадян.

Отже, вдосконалення правового регулювання житлових сертифікатів є необхідним кроком для забезпечення справедливості і оперативності у наданні компенсацій постраждалим громадянам. Розробка чітких критеріїв оцінки збитків, спрощення процедур, створення спеціальних компенсаційних фондів і інтеграція місцевих органів влади дозволить значно покращити існуючу систему та забезпечити ефективний механізм компенсації за зруйноване житло.

Для вдосконалення правового регулювання житлових сертифікатів та забезпечення ефективного процесу компенсації за зруйноване майно в Україні важливо розробити практичні рекомендації, що сприятимуть реальному вирішенню існуючих проблем. Ці рекомендації повинні охоплювати як стратегічні, так і тактичні заходи, які дозволять максимально ефективно впровадити зміни в законодавстві та організаційних процесах, а також сприяти більш швидкому, прозорому та справедливому процесу відшкодування збитків для постраждалих осіб [6, 3].

Для вирішення однієї з головних проблем, яка перешкоджає швидкому і ефективному наданню житлових сертифікатів, – відсутність єдиного реєстру осіб, які постраждали від збройного конфлікту, можна надати наступні рекомендації:

Ініціювати створення централізованої електронної бази даних про постраждалих громадян, яка міститиме відомості про їхні права на компенсацію, стан майна, пошкоджене чи зруйноване внаслідок надзвичайної ситуації. Важливо, щоб доступ до цієї бази був максимально зручним як для державних органів, так і для громадян.

Забезпечення міжвідомчої інтеграції даних. Реєстр постраждалих має бути інтегрований з іншими державними базами даних, що дозволить уникнути дублювання даних та забезпечить їх актуальність, точність і доступність для органів, які мають видавати житлові сертифікати.

Відсутність єдиної методики оцінки збитків є однією з причин, чому компенсаційний процес часто займає багато часу і виявляється неточним. Стандартизація оцінки пошкодженого або зруйнованого майна дозволить забезпечити рівні умови для всіх постраждалих і уникнути суб'єктивізму в процесі визначення розміру компенсації. Рекомендації:

Розробити єдину державну методику оцінки майна. Методика повинна бути універсальною та включати критерії, які дозволяють враховувати всі важливі аспекти при оцінці збитків – від технічного стану житла до його ринкової вартості в конкретній місцевості.

Використання міжнародних стандартів для оцінки збитків у разі природних катастроф або військових конфліктів. Врахування міжнародного досвіду та застосування таких стандартів підвищить довіру до процесу компенсації та забезпечить більш точні оцінки.

Впровадження сучасних технологій оцінки. Для автоматизації процесу оцінки можна використовувати сучасні геоінформаційні системи (ГІС) та інші інструменти, які дозволяють отримувати дані про стан пошкодженого майна без необхідності фізичного огляду [4].

Бюрократичні затримки і надмірна складність процедур надання житлових сертифікатів є ще однією серйозною проблемою. Для того, щоб громадяни могли швидше отримувати компенсацію, необхідно спростити і прискорити існуючі процедури. Рекомендації:

Забезпечити прискорену процедуру розгляду заявок для осіб, які потребують термінової допомоги (наприклад, родини з дітьми або літні люди). Для цього можна ввести спеціальну категорію для швидкої обробки документів.

Провести реорганізацію місцевих органів влади щодо оформлення сертифікатів, зробивши їх більш доступними та функціональними. Це дозволить скоротити час на обробку документів і сприятиме швидшому отриманню компенсації. Існуюча ситуація в Україні вимагає активної співпраці з міжнародними організаціями та донорами, які можуть допомогти з фінансуванням компенсаційних програм, а також надати консультативну допомогу в удосконаленні процесів. Рекомендації:

Поглибити співпрацю з міжнародними фінансовими установами, такими як Світовий банк та Європейський Союз, для отримання грантів і позик, що можуть бути спрямовані на відновлення зруйнованого житлового фонду та компенсації постраждалим громадянам.

Налагодити співпрацю з міжнародними гуманітарними організаціями, які мають досвід у відновленні житла після військових конфліктів або природних катастроф. Це дозволить скористатися їхнім досвідом у питаннях компенсацій та відновлення інфраструктури.

Організувати міжнародні конференції та семінари для обміну досвідом між країнами, що мають схожі проблеми, з метою вдосконалення правових механізмів компенсації та відновлення житла.

Висновки. Проблеми правового регулювання житлових сертифікатів на зруйноване майно є одними з найважливіших аспектів соціально-економічної відбудови після збройних конфліктів. Існуюча правова база, що регулює компенсацію за зруйноване житло, має низку суттєвих прогалин і недоліків, які значно ускладнюють процес отримання постраждалими особами належної компенсації. До основних проблем належать відсутність єдиного механізму оцінки збитків, недостатнє фінансування компенсаційних програм, а також низький рівень правової обізнаності громадян.

Виявлені проблеми потребують комплексного вирішення, яке включає як вдосконалення законодавства, так і зміни в організаційних процесах. Створення єдиного реєстру постраждалих осіб, стандартизація методик оцінки збитків, спрощення процедур надання житлових сертифікатів, а також створення спеціальних компенсаційних фондів є ключовими кроками для забезпечення більш ефективної та прозорої компенсаційної системи.

Важливим аспектом є також підвищення правової обізнаності громадян щодо їхніх прав на компенсацію, а також налагодження співпраці з міжнародними організаціями, що мають досвід у відновленні житлового фонду після катастроф. Завдяки комплексному підходу до вирішення цих проблем Україна може забезпечити належну підтримку громадянам, які постраждали від зруйнованого майна, та сприяти ефективному відновленню житлового фонду в країні.

Отже, для досягнення реальних змін у правовому регулюванні житлових сертифікатів необхідно впровадити ряд практичних заходів, які дозволять створити справедливу, швидку і прозору систему компенсації, що відповідатиме потребам громадян та сучасним вимогам правового середовища України.

Список використаних джерел:

1. Компенсація за втрачене житло: як працюють житлові сертифікати від 05.12.2023/ Українська асоціація фондового ринку (УАФР). 2023. URL: https://ulaf.org.ua/zhitlovi_sertifikaty/
2. Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України: Закон України від 23 лютого 2023 року № 2923-IX // *Верховна Рада України*. 2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2923-20#Text>
3. Ковальчук, О. В. Правові аспекти компенсації за зруйноване майно в умовах війни. *Журнал права та соціальних наук*. Київ: Наукова думка, 2021. Том 12, № 4. С. 45–57.
4. Кобець, М. П. Проблеми забезпечення права на житло внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Право*. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2016. Т. 2, Вип. 37. С. 110–113.
5. Leheza Ye., Filipenko T., Sokolenko O., Darahan V., Kucherenko O. (2020). Ensuring Human Rights in Ukraine: Problematic Issues and Ways of their Solution in the Social and Legal Sphere. *Cuestiones Políticas*. Vol. 37 №º 64 (enero-junio 2020). P. 123–136. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3764.10>
6. Про затвердження Порядку видачі житлових сертифікатів: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 березня 2023 року № 600. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/600-2023-%D0%BF#Text>

7. Соловчук Л., Е-відновлення усе: про переваги та недоліки квартирних сертифікатів. *Дело. Українська бізнес-газета*. 2023. URL: <https://delo.ua/realty/jevidnovlennja-use-pro-perevagi-ta-nedoliki-kvartirnix-sertifikativ-430995/>
8. Яценко, О. М. Правове регулювання компенсацій за зруйноване майно в Україні. Київ: Юридична думка, 2022. 356 с.
9. Легеца Є. О. Теорія публічних послуг : адміністративно-правова складова. Монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2016. 452 с.
10. Leheza, Y., Dorokhina, Y., Shamara, O., Miroshnychenko, S., & Moroz, V. (2021). Citizens 'participation in the fight against criminal offences: political and legal aspects. *Cuestiones Políticas*, 39(69), 212–224. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3969.12>

Дата першого надходження рукопису до видання: 19.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 24.10.2025

Дата публікації: 28.11.2025

